

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน

สังกัดกรมพลศึกษา

นางสมเจตน์ จิรายุกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการ เขา

บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-828-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019310

117116272

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION
OF THE STUDENT PATROL DIVISION UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION

MRS. SOMJATE JIRAYUKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-828-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน
สังกัดกรมพลศึกษา

โดย

นางสมเจตน์ จิรายุกุล

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. outh บัญประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.outh บัญประเสริฐ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ outhรัตน์)

สมเจตน์ จิรายุกุล : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน
สังกัดกรมพลศึกษา (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION
OF THE STUDENT PATROL DIVISION UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุทัย บุญประเสริฐ,
212 หน้า, ISBN 974-582-828-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของกองสารวัตร
นักเรียน สังกัดกรมพลศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า กองสารวัตรนักเรียนแบ่งออกเป็นหน่วยงานในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
ส่วนกลางกำหนดหน้าที่และการแบ่งงานภายในค่อนข้างชัดเจน แต่ศูนย์ในภูมิภาคส่วนใหญ่ยังไม่สมบูรณ์
ในการดำเนินงานมีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ในด้านการจัดคนเข้าทำงานมีความต้องการ
อัตรากำลังเพิ่มในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจส่วนใหญ่ใช้วิธีการขอความคิดเห็นจากที่ประชุม การ
สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรในงานที่สำคัญ มีการประสานงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน มีการ
จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการดำเนินการงบประมาณตามขั้นตอน

ปัญหาที่พบคือ โครงสร้างการแบ่งสายงานกับจำนวนบุคลากรไม่สัมพันธ์กัน ขาดบุคลากรที่
มีความรู้ความเข้าใจในด้านการวางแผนโดยเฉพาะ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน
กองสารวัตรนักเรียนไม่มีแผนในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ทำให้การควบคุม
กำกับการทำงานไม่มีประสิทธิภาพ การประสานงานล่าช้า รูปแบบการรายงานไม่สมบูรณ์และไม่เป็น
มาตรฐาน งบประมาณไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C441457 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD STATE, PROBLEMS, ADMINISTRATION, THE STUDENT PATROL DIVISION, THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION

SOMJATE JIRAYUKUL : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT PATROL DIVISION UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. UTHAI BOONPRASERT, Ph.D. 212 PP. ISBN 974-582-828-9

The research aims to study the State and problems of the administration of the Student Patrol Division under the jurisdiction of the Department of Physical Education.

The results were that the Student Patrol Division consists of central unit and several local units. Most of the local units, Students' Behavior Development Center, were not well organized. Planning were employed as means for operations both long term and short term plans. All centers expressed the need for additional staff. An essential problems faced were inadequate staff, lack of planning personnel, lack of monitoring and control plan. Coordination system didn't work well. As regarded to the report system, there was a need to set up proper standard report for all units.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่อนิติ..... Somjate Jirayukul.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Uthai Boonprasert.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความสำเร็จเนื่องจากได้รับความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำ
แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนเสร็จสมบูรณ์ ตลอดทั้งให้กำลังใจเป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัย
ขอกราบขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความซาบซึ้งอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นต่างๆ และให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษากุ๊กกาน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
กรรณิการ์ สัจจกุล ที่ได้ให้ความรู้ อบรมสั่งสอน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดระยะเวลา
การศึกษา

ขอขอบพระคุณ นายสิบ จันทะเกาศลย์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษกรมพลศึกษา นางสาวเย็นฤดี
วงศ์นุณี และ นายสมบูรณ์ ยงยอด ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุง
เครื่องมือในการวิจัยและให้ข้อคิดเห็นต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำหรับความอนุเคราะห์ของนายเสถียร สภานงค์
ผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียน และผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียนทุกท่าน ที่ให้
ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณ คุณนิรมล เปลี่ยนจรรยา
คุณประหยัด ศรีบำรุง ตลอดจนข้าราชการฝ่ายวิชาการ กองสารวัตรนักเรียนทุกท่านที่ให้
ความช่วยเหลือ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย รวมทั้งคุณชวลิต จิรายุกุล ที่มีส่วน
ในการช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ หากงานวิจัยนี้มีคุณประโยชน์ ขอมอบความดีนี้เป็นเครื่อง
บูชาพระคุณแก่คุณพ่อวินัย ที่ล่วงลับไปแล้ว และคุณแม่วรรณี ตูลารักษ์ ที่ได้ให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย
มาโดยตลอด

สมเจตน์ จิรายุกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ท
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูลการวิจัย.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร.....	10
การวางแผน.....	16
การจัดองค์การ.....	24
การจัดคนเข้าทำงาน.....	30
การอำนวยการ.....	33
การประสานงาน.....	38
การรายงาน.....	42
การงบประมาณ.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติความเป็นมาอำนาจหน้าที่และโครงสร้างของ กองสารวัตรนักเรียน.....	46
สาระจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	78
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม...	83
ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน...	86
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	143
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	143
วิธีดำเนินการวิจัย.....	143
สรุปผลการวิจัย.....	143
การอภิปรายผล.....	145
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	152
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	153
รายการอ้างอิง.....	154
ภาคผนวก.....	157
ประวัติผู้เขียน.....	212

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม.....	83
2. แสดงสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุราชการ และระยะเวลาดำรงตำแหน่งปัจจุบัน.....	84
3. แสดงนโยบายการบริหารงานของกองสารวัตรนักเรียนที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน.....	88
4. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียนเกี่ยวกับความชัดเจนของนโยบายกองสารวัตรนักเรียนที่จะนำไปปฏิบัติได้.....	90
5. แสดงวัตถุประสงค์ของงานสารวัตรนักเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน.....	92
6. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียนเกี่ยวกับความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของงานสารวัตรนักเรียน.....	94
7. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียนเกี่ยวกับความครอบคลุมของงานและโครงการที่หน่วยงานในกองสารวัตรนักเรียนจัดทำอยู่ในปัจจุบันกับภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ.....	97
8. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารงานของศูนย์ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับความครอบคลุมของงานและโครงการที่ปฏิบัติและประสงค์จะจัดทำเพิ่มเติม.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9. แสดงปัญหาที่เกี่ยวกับการวางแผนของกองสารวัตรนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน.....	100
10. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน เกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างการจัดระบบงานของ กองสารวัตรนักเรียนในปัจจุบัน.....	105
11. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์ฯ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างการแบ่งสายงาน ภายในของศูนย์.....	106
12. แสดงอำนาจหน้าที่ของกองสารวัตรนักเรียนที่กำหนดไว้ ในปัจจุบันตามการรับรู้ของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน....	108
13. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารงานของ กองสารวัตรนักเรียนเกี่ยวกับความชัดเจนของอำนาจ หน้าที่ของกองสารวัตรนักเรียนที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน.....	109
14. แสดงปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดองค์การของกองสารวัตรนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน.....	111
15. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารงานในกองสารวัตรนักเรียน เกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน กองสารวัตรนักเรียนปัจจุบัน.....	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16. แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารงานในส่วนของศูนย์พัฒนา ความประพฤตินักเรียนนักศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสม ของความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน.....	115
17. แสดงวิธีการพัฒนาบุคลากรของกองสารวัตรนักเรียนที่ ผู้บริหารงานดำเนินการในส่วนของหน่วยงานภายในกอง และศูนย์ฯ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค.....	116
18. แสดงปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรในส่วนของหน่วยงาน ภายในกองและศูนย์ฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตามความคิดเห็นของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน.....	117
19. แสดงวิธีการตัดสินใจส่วนใหญ่ที่ผู้บริหารงาน ในส่วนของหน่วยงานภายในกอง และศูนย์ฯ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคปฏิบัติ.....	118
20. แสดงวิธีการสั่งการส่วนใหญ่ที่ผู้บริหารงานในส่วนของ หน่วยงานภายในกองและศูนย์ฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคปฏิบัติ.....	119
21. แสดงผู้ที่มิมีบทบาทสำคัญในการคิดการทำงาน ในส่วนของ หน่วยงานภายในกองสารวัตรนักเรียน.....	120
22. แสดงผู้ที่มิมีบทบาทสำคัญในการคิดการทำงานของศูนย์พัฒนา ความประพฤตินักเรียนนักศึกษา.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23. แสดงวิธีการควบคุมกำกับการทำงานที่ผู้บริหารงาน ในส่วนของหน่วยงานภายในกองและศูนย์ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคปฏิบัติ.....	122
24. แสดงปัญหาที่เกี่ยวกับการอำนวยการของ กองสารวัตรนักเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน.....	123
25. แสดงวิธีการประสานงานภายในหน่วยงานของ กองสารวัตรนักเรียนทั้งในส่วนของหน่วยงานในกอง และ ศูนย์ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค.....	125
26. แสดงการประสานงานในส่วนของหน่วยงานภายใน กองสารวัตรนักเรียนกับหน่วยงานภายนอก.....	126
27. แสดงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกของ ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค.....	128
28. แสดงปัญหาการประสานงานของกองสารวัตรนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารงานของ กองสารวัตรนักเรียน.....	129
29. แสดงประเภทของรายงานที่จัดทำและเรื่องที่รายงาน ของฝ่ายสารเสนติด.....	130
30. แสดงประเภทของรายงานที่จัดทำและเรื่องที่รายงานของ ฝ่ายวิชาการ.....	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
31. แสดงประเภทของรายงานที่จัดทำ และเรื่องที่รายงาน ของงานธุรการ.....	132
32. แสดงประเภทของรายงานที่จัดทำและเรื่องที่รายงานของ ศูนย์ประสานงาน.....	133
33. แสดงประเภทของการรายงานที่จัดทำและเรื่องที่รายงาน ของศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค.....	135
34. แสดงหน่วยงานหรือบุคคลที่หน่วยงานของ กองสารวัตรนักเรียนจะต้องส่งราย งานผลการปฏิบัติงานให้ทราบ.....	136
35. แสดงปัญหาเกี่ยวกับการรายงานของ กองสารวัตรนักเรียนตามความคิดเห็น ของผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน.....	138
36. แสดงหลักเกณฑ์ในการของขบประมาณของหน่วยงานของ กองสารวัตรนักเรียน.....	140
37. แสดงหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของ กองสารวัตรนักเรียนให้กับหน่วยงาน ของกองสารวัตรนักเรียน จำแนกตามหมวดรายจ่าย.....	141
38. แสดงปัญหาเกี่ยวกับขบประมาณของ กองสารวัตรนักเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารงานของกองสารวัตรนักเรียน.....	142

สารบัญแนแผนภูมิ

๗

หน้า

แผนภูมิที่ 1	ระบบการวางแผนและการบริหาร.....	18
แผนภูมิที่ 2	โครงสร้างของกองสารวัตรนักเรียน (พ.ศ. 2515-2524).....	49
แผนภูมิที่ 3	โครงสร้างของกองสารวัตรนักเรียน (พ.ศ. 2525-2529).....	53
แผนภูมิที่ 4	โครงสร้างของกองสารวัตรนักเรียน (พ.ศ. 2530-2534).....	57
แผนภูมิที่ 5	โครงสร้างของกองสารวัตรนักเรียน (พ.ศ. 2535-ปัจจุบัน).....	60
แผนภูมิที่ 6	โครงสร้างการแบ่งสายงานภายในฝ่ายสารสนเทศ.....	102
แผนภูมิที่ 7	โครงสร้างการแบ่งสายงานภายในฝ่ายวิชาการ.....	103
แผนภูมิที่ 8	โครงสร้างการแบ่งสายงานภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพ นักเรียนนักศึกษา.....	104